

Bilaga 2

Remiss för den allmänna delen av den nya läroplanen för grundskolan.

Delar av text från Mariehamns utlåtande som bildningsnämnden i Kumlinge kommun ansluter sig till.

Läroplanen träder i kraft från och med augusti 2021 och läroplansarbetet pågår ut i skolorna fram till dess. Processen ute i skolorna stöds av Tutorlärare.

Målsättningar för den nya läroplanen är att stärka enhetligheten och likvärdigheten mellan skolor på Åland. En uppdaterad läroplan som följer den nya landskapslagen om barnomsorg och grundskola är nödvändig. Grundskolan på Åland behöver få en tydlig och enhetlig läroplan, som möter de nya krav samhället ställer på skolan. Den nuvarande läroplanen fastställdes 1995 men olika tillägg har kommit under tiden.

Den finländska läroplanen har legat som grund för den nya åländska. Läroplansarbetet började i maj 2018, med att referensgrupper tillsattes. Läroplansgrupper för ämnesdelarna, inledde sitt arbete våren 2019 och pågår under hela läsåret 2019–2020. (Kjell Nilsson, 2020.)

Allmänna delens innehåll

Grundskolans uppdrag och värdegrund, Jämlikhet, jämställdhet och demokratiavsnitt finns, skrivningar om hållbar utveckling, en beskrivning av nyckelkompetenserna som elever idag förväntas ha finns i den allmänna delen.

I denna del finns skrivningar om läroplikt, läroplikt som fullgörs hemma, krav på skolornas arbetsplaner och verksamhetsberättelser. Elevens lärande, lärmiljöer och pedagogisk grundsyn finns i också i den allmänna delen.

Hur elevhälsan ska skötas återfinns i föreliggande dokument, samt stöd för lärande och skolgång. Skolgång inom träningsundervisningen, särskilda undervisningsarrangemang, flexibel undervisningsform beskrivs. Riktlinjer för språkstöd för elever med annat modersmål än svenska återfinns.

Fostrande samtal och disciplinära åtgärder, bedömning och utvärderings principer beskrivs. Avslutningsvis finns en timfördelning. (Kjell Nilsson, 2020.)

Utlåtande

I utlåtandet beskrivs det som upplevs som problematiskt på ett eller annat sätt. Det som anses bra och oproblemiskt beskrivs inte (Mariehamns och Kjell Nilssons text).

Det finns i läroplanens allmänna del många skrivningar som ökar den administrativa bördan på skolan. Varje ny administrativ uppgift tar tid bort från skolans huvuduppgift. Detta är inte en väg att gå om man vill bibehålla hög kvalitet i grundskolan.

- Sid 12 " En tonvikt på ämnesövergripande undervisning kan hjälpa eleven att utveckla förståelse hur AI fungerar och vad den innebär för samhället och medborgarna". Denna skrivning är svårtolkad och kunde med fördel tas bort.

- Sid 17 Kravet att alla grundskolor varje år ska skriva en verksamhetsberättelse är nytt. Detta ökar administrationen. Skolorna vet själva vad i arbetsplanerna som uppfylldes eller inte, vad som fungerade eller inte.
- Sid 18. Det borde räcka att skolornas arbetsplaner efter ansvarig nämnds godkännande publiceras på kommunens hemsida, då kan de hämtas av tillsyningsmyndigheten vid behov.
- Sid 18. I skolornas arbetsplaner ska ingå en beskrivning av skolornas hållbarhetsarbete. En förklaring till vad som avses är nödvändig.
- Sid 18. Att skriva en verksamhetsberättelse ökar administrationen och ger marginell nytta. Vid tillsyn kan tillsyningsmyndigheten ställa direkta frågor till skolan och de olika planerna kan finnas på kommunens hemsida.
- Sid 19. "Lärprocessen styrs till stor del av elevens intressen, värderingar, arbetssätt och känslor samt erfarenheter och uppfattningar om sig själv". Denna skrivning medför att den utbildade pedagogens professionalism inte tas tillvara och det blir inte möjligt att genomföra lektioner i grupp. Alltför stora krav ställs på eleven som behöver hjälp och vägledning av välutbildade pedagoger. På sid 23 står dessutom att "varje lärare ska själv utforma och utveckla sin undervisning och sina arbetssätt", vilket är bra. Det visar på tillit till lärarnas kompetens.
- Sid 22. "hur uppföljningen av gjorda överenskommelser ska hanteras ska ingå i skolornas arbetsplaner". Detta krav finns inte i den tidigare uppräknningen över vad en arbetsplan ska innehålla. Beskrivningen av hur ett utvecklingssamtal ska genomföras står på sidan 22 i den allmänna delen av läroplanen. Det räcker. Onödigt administration.
- Sid 23. Helhetsskapande undervisning ska vara "centrala delar av skolarbetet" sägs. Tas detta på allvar innebär det stora förändringar i skolornas arbetssätt som bygger på mycket väl beprövad erfarenhet. Ordalydelsen kan strykas. Helhetsskapande undervisning ska självklart vara en del av skolans sätt att arbeta. På sidan 25 står sedan att varje skola ska ha minst ett helhetsskapande lärområde per läsår. Med ett sådant minimikrav kan helhetsskapande undervisning inte vara en central del av skolarbetet.
- Sid 26. Om distansundervisning ska ges ska det i den mottagande skolan finnas pedagogisk personal. Betyder det att det kan vara en assistent eller måste det vara en pedagog? Klargörande behövs.
- Sid 28. Angående skolans elevhälsoplan skrivs att " Elevhälsoplanen ska uppdateras varje läsår och årligen gås igenom med alla som arbetar i skolgemenskapen.....". Elevhälsoplanen ska också tillställas Landskapsregeringen. Att årligen uppdatera planer skapar onödigt administration. För att det ska vara meningsfullt att utvärdera en plan måste den få vara i kraft några år så att den kan börja ge effekt. Planer ska uppdateras vid behov och kan med fördel läggas på kommunens hemsida där tillsyningsmyndigheten och medborgarna kan läsa den.

- Sid 30. Att besluta om flexibla undervisningsarrangemang är inte en politisk fråga utan en operativ och pedagogisk fråga. Dessa lösningar kostar vanligtvis mer än vanlig undervisning, men varje skola har sin budget som politiken gett. Beslut bör fattas på skolnivå.
- Sid 30. Elever som gått ut grundskolan ska få elevhandledning ett år efter de lämnat grundskolan. Denna grupp behöver rådgivning, men resurser måste då tas från den studiehandledning som finns skolornas elever. Ansvaret för de som lämnat grundskolan borde inte ligga på kommunen.
- Sid 40. I texten rubricerad avstängning av elev, skrivs att en elev som inte får delta i undervisningen får inte lämnas utan uppsikt. Detta blir omöjligt att följa i praktiken om en elev skickas hem.
- Sid 42. Skolan anmodas utvärdera hur läroplanen förverkligats. Denna utvärdering behöver givetvis ske men inte beskrivas i arbetsplanen, som är en plan som görs årligen. Att utvärdera en läroplan ska inte göras årligen, då hinner inte planens innehåll börja verka. Varning för utökad administration.
- Sid 43. Eleverna förväntas göra kamratbedömningar. Att göra en kamratbedömning kräver både mognad och kunskaper i det som ska bedömas. Det är svårt för elever att göra det och görs det på ett felaktigt sätt kan det ha negativ påverkan på elevernas relationer och ge märkliga resultat. Kamratbedömning som metod i grundskolan uppfyller inte kraven på "väl beprövad erfarenhet och vila på solid vetenskaplig grund".
- Tillägg från bildningsnämnden i Kumlinge kommun:
  - En närvarande elevassistent under distansundervisning är tillräckligt som övervakning av klassen, se punkt 4.5.4 på sidan 26.
  - Att elever som gått ut grundskolan borde ligga på AMS ansvar istället för på skolan eller på kommunen, se sidan 30 i läroplansremissen
  - Att meningen "samma kön som eleven" i stycke 7.4.1 på sidan 40 byts ut eller omformuleras med motiveringen att det kan finnas olika könsidentiteter och att läroplanen återspeglar en gammalmodig syn i formuleringen.
    - *Om en sådan åtgärd görs ska eleven alltid meddelas orsaken och granskningen får endast utföras av en person som är av **samma kön som eleven**. Granskningen ska ske diskret och inte skada elevens personliga integritet i större omfattning än nödvändigt.*
  - Att asterisx behöver korrigeras i punkt 8.8.3 på sidan 47 i läroplanen samt övriga stavfel och "text saknas" på sidan 30.